

Terugkoppeling LABE aan VNVA
Aanleiding vormt de donatie van de VNVA aan dit project,
vanuit de veiling tijdens het lustrumcongres in oktober
2013.

Waar doet LABE:

LABE heeft tot doel om in Uganda zoveel mogelijk mensen, vooral vrouwen en meisjes, bij onderwijs te betrekken. Labe zorgt ervoor dat onderwijs beschikbaar is, dat men het belang ervan inziet en dat het ondersteund wordt door de omgeving. Labe wil dat (vooral) meisjes in Uganda leren lezen en schrijven en in staat zijn om voor zichzelf op te komen.

In 2013 heeft LABE zich met name gericht op: promotie van lesmateriaal voor kinderen in de moedertaal en andere lokale talen, zodat ze beter presteren en minder snel stoppen met school.

Hoeveel kinderen, ouders en onderwijzers heeft LABE in 2013 bereikt? **2013**

Bereikte **kinderen**: 5,798 kinderen totaal – 2,824 meisjes en 2,874 jongens

Bereikte **ouders**: 5,287 totaal - 3,383 vrouwen en 132 mannen

Bereikte **onderwijzers**: 200 totaal - 68 vrouwen en 132 mannen

Bereikte **onderwijsassistenten/huiswerkouder***: 664 totaal -304 vrouwen en 360 mannen-

*ouders die opgeleid zijn als huiswerkouder of onderwijsassistent. Zij vangen groepjes kinderen na schooltijd bij hun thuis op, geven ze les of begeleiden ze met huiswerk.

Labe is er trots op

- dat zij ouders betrokken hebben bij het onderwijs van hun kinderen. De ouders helpen de kinderen thuis met hun huiswerk en lezen samen boekjes en verhalen in de lokale taal
- dat ouders de scholen nu bezoeken en praten met de onderwijzers over de leerprestaties op school van hun kinderen
- dat kinderen hun eigen artikeltjes schrijven voor kinderbladen
- dat hun aanpak om kinderen eerst te leren lezen en schrijven in hun eigen lokale taal echt werkt. Kinderen leren daardoor sneller lezen en schrijven en pakken daarna makkelijker de Engelse taal op. Deze aanpak is nu officieel beleid in Uganda maar door geldgebrek is dit nog lang niet op alle basisscholen ingevoerd
- dat 115 onderwijzers met computers kunnen omgaan en hun werkroosters en lesplannen op de computer voorbereiden
- dat 115 onderwijzers nu met internet overweg kunnen en in staat zijn om via email met andere onderwijzers te communiceren
- dat de ouders die opgeleid zijn als onderwijsassistent hun huis openstellen als thuisleercentrum in de avonden en groepjes kinderen uit de buurt lesgeven. Dit wordt gedaan omdat er op het platteland wel 100 of meer kinderen in een klas zitten en het daarom lastig is om goed onderwijs te geven. Daar komt bij dat veel kinderen ver van school wonen en en ze weer vroeg naar huis moeten om niet in het donker te hoeven lopen. Door deze omstandigheden is de kans groot dat ze na een jaar al van school gehaald worden door de ouders omdat de kinderen weinig geleerd hebben. Op de thuisleercentra leren de kinderen in kleine groepjes, raken enthousiast en willen wel op school

blijven. Het valt ook eerder op als ze wegblijven en de ouders worden aangesproken op afwezigheid van hun kinderen .

- Dat één van de 'Centre Coordination Tutors' (CCT) aan de lokale PABO is getraind in ICT. Hij weet nu hoe hij zijn telefoon kan gebruiken om toegang tot internet te krijgen om zo informatie te krijgen die hij nodig heeft om onderwijzers te trainen.
- dat leraren de ouders ondersteunen, die opgeleid zijn als onderwijsassistenten, in het samenstellen van lesmateriaal. Zij maken van de scholen ook ontmoetingscentra om ervaringen uit te wisselen.

De grootste uitdagingen en dilemma's van Labe van het afgelopen jaar:

- Het werken met vrijwilligers ter verduurzaming van het project gaat moeizaam.
- Managen van verwachtingen in de gemeenschap: bijvoorbeeld onderwijsassistenten die dachten voor hun werk betaald te worden.
- Leraren verwachten extra salaris voor hun inspanningen
- Transfers van onderwijzers, waar door de kosten van hertraining van anderen stegen.

De hoofddoelstellingen voor het komende jaar:

- Versterking van thuisleercentra voor voorschoolonderwijs aan peuters.
- Toename van betrokkenheid van ouders in onderwijs aan kinderen.
- Uitbreiden van onderwijs met ICT-vaardigheden ter ontwikkeling en delen van materiaal in lokale taal, met behulp van computers en Skype.
- Lobby bij Ministerie van Onderwijs van Uganda voor overname en schaalvergroting van LABE's educatieve innovaties.

Casestudie 1: Amadrio Gladys

Mijn naam is Amadrio Gladys en ik ben 13 jaar oud. Ik woon in het dorp Midden-Boroli. In zit nu in de vierde klas van de Boroli Basisschool, de school die het dichtst bij is.

Op school leer ik lezen en schrijven. Ik hoop hierdoor later onafhankelijk te worden en in staat te zijn om niet alleen voor mezelf te zorgen, maar ook voor mijn ouders.

Ik vind school erg leuk want ik vind het leuk om te leren van de juf. Zij legt dingen goed uit in Madi, omdat we nog geen Engels kennen. Zij behandelt ons met respect en leert ons discipline. Ik houd het meest van lezen en rekenen. En door veel te lezen ga ik ook beter schrijven.

Meestal sta ik om 6 uur op. Dan veeg ik het erf en ruim ik onze hut op. Daarna doe ik de afwas en ik ga rond 7 uur naar school. Op school speel ik tijdens de pauzes met mijn vrienden. De school gaat om 4 uur uit en dan ren ik snel naar huis met mijn vrienden om water te halen. Ik was mijn kleren en dan eten we met de familie: mijn 4 broers, 6 zussen, 2 moeders en onze vader. En dan komt het fijnste moment van de dag: we gaan naar het thuisleercentrum! Dat is een huis met elektriciteit dat werkt op zonne-energie. Door de lampen op elektriciteit kunnen kinderen hun huiswerk doen, ze lezen elkaar verhalen voor en sommigen gaan spelen. Ik vind het heel leuk om verhalen te lezen in de boeken op het centrum.

Op vrijdagavond haal ik na school geen water want op die dag gaan we met het hele gezin, inclusief onze ouders naar het thuisleercentrum. Ik ben het oudste kind dus ik moet een goed voorbeeld geven. Daarom studeer ik hard en als alles goed gaat, dan word ik later advocaat.

Casestudie 2: Angelina Tarakpwe

Angelina Tarakpwe (40) is moeder van 6 kinderen. Ze woont in het dorp Bacere. Haar kinderen gaan naar de Kureku basisschool, de jongste zit in de vierde klas. Ze stuurt haar kinderen naar school zodat ze zelfstandig en onafhankelijk kunnen worden. Angelina was erg blij met het (volwassen) onderwijs dat ze

zelf heeft gehad: 'ik heb veel geleerd; ik kan nu woorden in Madi schrijven die mijn kinderen kunnen lezen! Ik heb veel: vroeger had ik niet veel tijd voor mijn kinderen, nu weet ik dat ik die tijd moet maken, dat is belangrijk. Ik word ook meer gerespecteerd door de mensen in het dorp, omdat ik 's avonds thuis ook hun kinderen help.

Wanneer de kinderen van school thuishkomen, dan kijk ik hun boeken na om te zien wat zij op school geleerd hebben. Wanneer de huishoudelijke klussen klaar zijn dan komen de kinderen bij mij thuis samen. Daar delen zij hun kennis: degenen die niets weten leren van degenen die wel wat weten. Wanneer ik het niet druk heb dan zit ik tot ongeveer 8 uur 's avonds met mijn kinderen, om hen te helpen. Soms vraag ik de oudste om de jongste te helpen en dan kijk ik het na om te zien of ze het

goed gedaan hebben. Wanneer ik iets tegenkom dat wij allemaal niet weten, dan vraag ik het aan mijn begeleider, een onderwijzer van school'.

Tijdens de gezamenlijke sessies met ouders, leraren en kinderen op school, zien ouders hoe de onderwijzers kinderen les geven; zij leren zo van de onderwijzers, en op hun beurt helpen zij hun kinderen. De gezamenlijke sessies helpen de kinderen om hun moedertaal goed te spreken, ouders leren de namen van hun kinderen te schrijven en die van zichzelf. Kinderen worden gemotiveerd om te leren en op school te blijven; zij zijn actiever en leren beter. Angelina zegt dat op haar thuisleercentrum de kinderen samen leren lezen en schrijven, en deze vaardigheden oefenen, waardoor zij sneller leren. Ze spelen ook met elkaar.

'Ik wil dat ze opgroeien en het volk gaan dienen, de armen gaan helpen, en hun eigen kinderen op een goede toekomst voorbereiden', zegt Angelina. Ze hoopt dat enkele van haar kinderen arts worden of onderwijzers, zodat zij weer andere kinderen kunnen onderwijzen.